

# POHOŘÍ

NA ŠUMAVĚ

*Vesnická kronika*

## IV. VESNICE A MĚSTYS POHOŘÍ NA ŠUMAVĚ

Osídlování poměrně drsné horské oblasti pokračovalo jen velmi zvolna. Bylo nutno překonávat příliš značné obtíže. První osadníci, téměř odříznuti od jakékoli dopravy směrem ven, zůstávali odkázáni téměř sami na sebe.

Vyžadovalo to určitou dobu, než sekera vyklučila mýtinu ve hvozdu u sklárny. Odtud pak bylo podél „Dlouhé silnice“ v příslušném odstupu vytvořeno místo pro prvních 12 domků. Kolem roku 1740 bylo toto kultivování dokončeno.

Připojily se „lesní domky“ (*Waldhäusl*) na Stoduleckém vrchu (Stadlbergu), s pokračujícím zúrodnováním pozemků k tomu přibýly domky v Berau (in der „Beerau“) a pouze tam, kde je dnes městys Pohorí, přetrvával prales, dokud tam nebyla přemístěna nová sklárna. Je pochopitelné, že pro nové osadníky bylo velmi těžké si zajistit obživu.

Trvalo to dlouhá léta, než pozemky a půda dávaly vůbec nějaké výnosy, stará sklárna se svými omezenými odbytími nebyla schopna zaručit všem stálou práci a dostatečný výdělek. Také zde musela zasáhnout svépomoc.

Na velkých trzích ve Freistadtu nabízeli odjakživa obyvatelé českého pohraničí své výrobky k prodeji.

# BUCHERS

im Böhmerwald

*Eine Dorfchronik*

## IV. DORF UND MARKT BUCHERS

Die Besiedlung der ziemlich rauen Gebirgsgegend ging nur langsam vor sich. Es waren zu große Schwierigkeiten zu überwinden. Von jedem Verkehr nach Außen nahezu abgeschlossen, blieben die ersten Ansiedler nahezu auf sich selbst angewiesen. Es brauchte schon Zeit, ehe die Axt in dem dichten Walde bei der Glashütte eine Lichtung schuf. Von dort wurde sodann die „Lange Straße“ entlang in entsprechenden Abständen für die ersten 12 Häuser Platz geschaffen. Um 1740 war diese Kulturarbeit vollendet.

Es schlossen sich die „Waldhäusl“ am Stadelberg an, mit der fortschreitenden Urbarmachung von Grund und Boden kamen die Häuschen in der „Beerau“ hinzu, und nur wo heute der Markt Buchers steht, blieb die Wildnis, bis die neue Glashütte dorthin übertragen wurde. Es ist selbstverständlich, dass es für die ersten Ansiedler sehr schwer war, sich den notwendigen Lebensunterhalt zu verschaffen.

Grund und Boden brauchten Jahre, ehe sie überhaupt ertragfähig wurden, die alte Glashütte aber mit ihrem beschränkten Absatzgebiete war nicht fähig, Allen ständige Arbeit und hinreichenden Verdienst zu geben. Auch hier musste die Selbsthilfe eingreifen. Auf den großen Märkten von Freistadt boten die Bewohner des böhmischen Grenzgebietes seit jeher ihre Erzeugnisse feil.

Punčocháři a tkalci, soukeníci a stříhači (krejčí?) sukna (Tuchausschneider), ale i zámečníci a kováři (Hammerschmiede) si stavěli své stánky jsouce chráněni písemným povolením vystaveným zemskou vrchností (Landesobrigkeit).

I osadníci Pohoří tak pokoušeli ve Freistadtu své štěstí. Jako praví obyvatelé lesa dovezli na trh předměty denní potřeby, které vyrobili doma.

Když pak byl v nové sklárně pod vedením skelmistra Mayera a Goldfingera rozšířen sortiment o výrobky z dutého skla a začala výroba dekorativních skleněných předměty, vznikla nová domácí práce, malba na skle.

Byli zvaní malíři ze severočeských oblastí, kteří již usedlé učili a přivedli s sebou pomocné síly.

Vznikl komplexní malířský cech, který se však pro zajištění trvalého výtěžku nezastavil u malby na sklo, nýbrž byla zavedena podmalba.

Svaté obrázky, které malovali na sklo malíři v Pohoří, zdobily brzy nejen domácnosti sedláků, ale našly si i cestu do ciziny a po desítky let existoval navzdory nízkým cenám výtěžek, kterým mohly být pokryty domácí výdaje.

Se zrušením provozu skelných hutí v Horním hvozdu přestalo ale také malování na skle.

Právní poměr osadníků vůči panstvu se vyjasnil, když v roce 1758 novohradský písař důchodního úřadu Franz Josef Spazierer založil první pozemkovou knihu pro hutě a lesní kolonie.

Pozemková kniha byla nazvána „*Kauf,- und Grundbuch über die im Pucherswalde erbauten Häuser*“ (Nákupní a pozemková kniha o domech vybudovaných v Pohoří), čítá 216 popsáných a pak i prázdných listů a je uložena v novohradském zámeckém archivu.

Strumpfstricker und Weber, Tuchmacher und Tuchausschneider, aber auch Schlosser und Hammerschmiede, richteten, geschützt durch Erlaubnisscheine der Landesobrigkeit, ihre Verkaufsstände auf.

Auch die Ansiedler des Bucherswaldes versuchten ihr Glück in Freistadt. Als echte Waldbewohner führten sie ihre im eigenen Heim erzeugten Gebrauchsgegenstände aus Holz zum Markte. Als dann in der neuen Glashütte unter dem Glasmeister Mayer und Goldfinger die Erzeugnisse von Hohlglas das Absatzgebiet erweiterte und man zur dekorativen Ausstattung der Gläser überging, gab es eine neue Hausbeschäftigung, die Glasmalerei.

Man ließ Maler aus den nordböhmisches Gebieten kommen, welche die bereits sesshaften Leute unterrichteten und Hilfskräfte mitbrachten. Es entstand eine völlige Malergilde, die aber zur Sicherung dauernden Erwerbes bei der Bemalung der Gläser nicht stehen blieb, sondern nebstbei die Untermalung von Glasscheiben einführte. Die auf Glas gemalten Heiligenbilder der Bucherser Maler schmückten sehr bald die heimischen Bauernhäuser, sie fanden ihren Weg aber auch in die Ferne und für Jahrzehnte gab es trotz der niedrigen Preise immerhin einen Erwerb, durch den der Hausbedarf gedeckt werden konnte. Mit der Auflassung des Hüttenbetriebes im oberern Forst hörte aber auch die Glasmalerei auf.

Das Rechtsverhältnis der Ansiedler zur Herrschaft klärte sich, als das erste Grundbuch für die Hütten und Waldkolonie angelegt wurde. Dies geschah im Jahre 1758 durch den Gratzner Rentschreiber Franz Josef Spatzierer.

Es führte den Titel: „*Kauf,- und Grundbuch über die im Pucherswalde erbauten Häuser*“, zählte 216 beschriebene und dann leere Blätter und wird im Schlossarchiv Gratzten aufbewahrt.

Úvod představuje dekret, který „*pohořským obyvatelům lesních domků*“ (*Pucherser Waldhäuslern*) ohledně jejich domků předal dne 10. října 1758 hrabě Leopold Boquoy.

Zní:

*„Hodlám, ohledně žadatelů, kteří při výstavbě a klučení velmi těžce pracovali, aby se tito ještě déle u svého obydlí mohli činit a užívat, milostivě ponechat jejich obydlí v jejich užívání, tak jak je užívali předtím, ještě na dobu života tří osob (auf die drei Leib), avšak po odúmrti 3. osoby připadne taková domácnost nejmilostivější vrchnosti a to tak, že budoucí sukcesor, to je fyzický dědic (Leibeserb) nebo také nejbližší sprátcený má dostat první příslib, avšak bude povinnen nebo zavázán ten, který převezme dům (Hausstelle), zcela malou kupní cenu (Kaufschilling) několika zlatek odvádět kromě jinak váznoucích dluhů rádně do mého důchodního úřadu (Rentenamt) v Nových Hradech, nýbrž také zde po konferenci konané roku 1756 za přítomnosti vrchnosti (hohe Anwesenheit) zdůrazněno, že jim takto osídlené domy budou připsány na dobu života 3 osob, jak k tomu byla založena vlastní pozemková kniha a proveden zápis na dobu života tří osob.*

*V Nových Hradech, dne 10. října 1758“.*

K následujícímu výčtu domů z nejstarší pozemkové knihy, budiž poznamenáno, že předřazená čísla jsou pouhá pořadová čísla, která mají vyjadřovat posloupnost zápisů, jak byly postupně řazeny. Domovní ani popisná čísla tenkrát ještě neexistovala. Byla zavedena až kolem roku 1770.

Tu a tam připojená čísla domů pocházejí z pozdější doby. U většiny domů je také

Die Einleitung bildet das Dekret, welches den „*Pucherser Waldhäuslern*“ am 10. Oktober 1758 vom Grafen Leopold von Buquoy bezüglich ihrer Häuser übermittle wurde.

Es lautet:

*„Ich will in Ansehung der Supplikanten, daß selbe sich in Erbauung und Ausräumung sehr bemüht haben, auch daß sich selbe noch länger hin bei ihren Hausstellen ernähren und erhalten können, in Gnaden zu lassen, daß selbe ihre Hausstellen, wie es selbe vorhin genossen, **dan** noch auf die drei Leib genießen können und mögen, nach Absterben des 3. Leib aber fällt eine solche Hausstelle gnädigster Herrschaft anheim und zwar dergestalten, daß der künftige Successor, das ist ein natürlicher Leibeserb oder auch nächster Befreundeter den ersten Zuspruch haben solle, doch wird derjenige schuldig und verbunden sein, der die Hausstelle nimmt, einen ganz kleinen Kaufschilling von etwelchen Gulden nebst sonst darauf haftenden Schuldigkeiten in mein Rentamt Gratzen richtig abzuführen, sondern auch hier nach bei der anno 1756 in hoher Anwesenheit gehaltenen Konferenz von neuem bekräftiget, daß ihnen solche besitzende Häusel auf drei Leiber zugeschrieben werden sollen, als ist hierzu ein eigenes Grundbuch aufgerichtet und die Zuschreibung auf drei Leiber vorgenommen worden.*

*Gratzen, den 10. Oktober anno 1758“*

Zu der nachstehenden, dem ältesten Grundbuche entnommenen Häuserfolge sei bemerkt, daß die vorgesetzten Ziffern bloße Ordnungszahlen sind, welche die Aufeinanderfolge der Eintragungen kennzeichnen sollen. Haus- oder Konskriptionsnummern gab es zu jener Zeit noch keine. Sie wurden erst um 1770 eingeführt.

Die da und dort beigefügten Hausnummern entstammen einer späteren Zeit. Bei der Mehrzahl der Häuser ist auch der Zeitpunkt

uvedeno, kdy byly postaveny, a na omezenou dobu i střídání jejich majitelů.

Vlastnictví pro prvních 37 domů bylo vesměs připsáno 20. října 1757 s dobou užívání (Nutzgenuss) 3 osob (3 Leiber), tj. na dobu života tří osob, tedy zpravidla muže, ženy a jednoho z dětí nebo jejich zákonného dědice nebo potomka.

Pro užívání domu nebo pozemků musel být uhrazen roční poplatek (Jahreszins).

Vlastníci byli rovněž vůči vrchnosti povinni vykonávat četné stanovené práce, rovněž museli platit veřejné odvody a udržovat domy v obyvatelném stavu.

Úmrtím 3. osoby skončil pacht, dům, pozemek se vším, co s ním pevně souviselo propadlo zpět panstvu.

Teprve se zrušením poddanství v letech 1849 – 1853 byl tento osobní pacht za nízkou platbu zrušen.

### **Zápisy v pozemkové knize znějí ve výpisu:**

Se dnem převzetí „Nové Hrady, 20. října 1757“ uvádějí se následující domy:

1. (strana 1) Andreas Bindter: Mathias Weilguny tento dům postavil, ihned jej však prodal Andreasi Bindterovi a jeho ženě za 65 zl., na dobu života tří osob. Plně zaplacen.
2. (strana 6) Lorenz Kastl, postavil dům na své náklady, aby jej užíval se svou ženou na dobu života tří osob.

Žena Eva zemřela, tedy ještě doba užívání dvou osob. Plně zaplacen.

ihrer Erbauung und für eine beschränkte Zeit der Besitzwechsel angegeben.

Die Zuschreibung des Besitzes erfolgte für die ersten 37 Häuser durchwegs am 20. Oktober 1757 mit dem Nutzgenusse für 3 Leiber, d.h. auf die Lebensdauer von drei Personen, die in der Regel von Mann, Frau und einem der Kinder oder deren gesetzmäßigen Erben oder Nachfolger.

Für die Benutzung des Hauses oder der Grundstücke musste ein Jahreszins erlegt werden. Auch waren die Besitzer der Herrschaft gegenüber vielfach zur Durchführung bestimmter Arbeiten verpflichtet, ebenso hatten sie die öffentlichen Abgaben zu leisten und die Häuser in bewohnbarem Bauzustande zu erhalten. Mit dem Tode des 3. Leibes hörte der Pacht auf, Haus, Grund und Boden fielen an die Herrschaft zurück.

Erst mit der in den Jahren 1849-1853 Grundentlastung wurde dieser Leiberpacht gegen geringe Geldleistungen beseitigt.

### **Die Eintragungen des Grundbuches lauten im Auszuge:**

„Mit dem Übernahmstage „Gratzen, 20. Oktober 1757“ werden folgende Häuser angeführt:

1. (Seite 1.) Andreas Bindter: Der Mathias Weilguny hat dieses Haus erbaut, sogleich aber dem Andreas Bindter und seinem Weib um 65 fl. verkauft, hat es also auf drei Leiber zu genießen. Völlig bezahlt.
2. (Seite 6) Lorenz Kastl, hat das Häusl auf seine Unkosten erbaut, auf drei Leiber mit dem Weibe zu genießen.

Weib Eva gestorben, also noch 2 Leiber. Völlig bezahlt.

3. Martin Gatterbauer: Se svou ženou před 30 lety jej postavil, na dobu života tří osob; zaplacen.
4. (strana 16) Paul Kastl:  
Před 30 lety se svou ženou Rosinou dům postavil, s užívacím právem na dobu života tří osob. Po smrti Paula Kastla oženil se s jeho ženou Rosinou Georg Beran. Mamb Elisabeth má užívací právo k tomuto domu na dobu života jedné osoby, za což musí zaplatit Rosině 30 zl. Dům je uveden r. 1789 dne 14. prosince pod majiteli lesů (Waldbesitzern) jako číslo 33.
5. (strana 20) Mathias Gangl:  
Před 20 lety postavil tento dům se svou ženou Uršulou na dobu života tří osob. – 1761 Mathias Gangl zemřel, Sebastian Pommer se oženil s dcerou, kupní částka 30 zl. vdově. – Zaplaceno. – Nyní Ignaz Umdasch, koupil od Sebastiana Pommera za 80 zl., s užíváním na dobu života dvou osob. – 14. prosince 1769.
6. (strana 25) Dominikus Gangl,  
vlastní dům již 6 let na dobu života dvou osob pro sebe a svou ženu. – Zaplaceno. – 1787, - 19. prosince, označeno číslem 31.
7. (strana 30) Georg Gangl,  
postavil před 20 lety se ženu Katharinou na dobu života tří osob. 1761 Katharina zemřela – druhá žena Rosina, na dobu života dvou osob, zaplaceno. – 1789, dne 19. prosince, označeno číslem 30.
8. (strana 36) Andreas Gangl.  
Po Andreasovu zeťovi Franzi Glaserovi a jeho ženě Theresii koupeno za 30 fl. Na dobu života 2 osob. 1769, 14. října; nyní Marcus Reiter za 8 zl. na dobu života 2 osob.
9. (strana 40) Galle Wagner:  
Postaveno před 30 lety se ženou Dorotheou; zaplaceno.  
Nyní Josef Wagner převzal od otce Gallusa za 80 zl. a výměnek (Ausnahme) v přistavěné chalupě, pak po 1 korci žita (Korn) a ovsa, Iněného semena, 2 pole zelí
3. Martin. Gatterbauer: Mit seinem Weib vor 30 Jahren erbaut, auf drei Leiber zu genießen; bezahlt.
4. (Seite 16) Paul Kastl:  
Vor 30 Jahren mit Weib Rosina erbaut, auf drei Leiber zu genießen. Nach Paul Kastls Tode heiratet Georg Beran dessen Rosina. Mamb Elisabeth hat das Häusl auf einen Leib zu genießen, der Rosina 30 fl. zu bezahlen. Das Haus ist 1789 am 14. Dezember, unter den Waldbesitzern als Nr. 33 angeführt.
5. (Seite 20) Mathias Gangl:  
Vor 20 Jahren erbaut mit Weib Ursula auf drei Leiber zu genießen. - 1761 Mathias Gangl gestorben, Sebastian Prommer mit Tochter verheiratet, Kaufsumme 30 fl. an die Witwe. - Bezahlt.  
Jetzt Ignaz Umdasch, von Sebastian Prommer um 80 fl. gekauft, noch auf zwei Leiber zu genießen. - 14. Dezember 1769.
6. (Seite 25) Dominikus Gangl,  
besitzt das Haus bereits seit 6 Jahren auf 2 Leiber für sich und sein Weib. - Bezahlt. - 1787, - 19. Dez. als Nr. 31 bezeichnet.
7. (Seite 30) Georg Gangl,  
vor 20 Jahren mit Weib Katharina auf 3 Leiber erbaut. 1761 Katharina gestorben - zweite Gattin Rosina, 2 Leiber, bezahlt. - 1789, am 19. Dez. als Nr. 30 bezeichnet.
8. (Seite 36) Andreas Gangl  
Nach Andreas Schwiegersohn Franz Glaser und Weib Theresia um 30 fl gekauft; auf 2 Leiber. 1769, 14. Oktober; nun Marcus Reiter um 8 fl. auf 2 Leiber.
9. (Seite 40) Galle Wagner:  
Vor 30 Jahren mit Weib Dorotea erbaut; bezahlt.  
Nun Josef Wagner vom Vater Gallus um 80 fl. übernommen und Ausnahme im zugebauten Häusl, dann je ein Strich Korn und Hafer, Leinsamen, 2 Kraut-, ein

(Kraut), jedno pole máku, jedna dojná kráva a krmivo (Futterei); 1770, 2. června: Josef Wagner, protože Dorothea zemřela, ještě na dobu života dvou osob.

10. (strana 45) Josef Kögl:  
Jím postaveno, převzato zetěm Hansem Georgem Langauerem, na dobu života dvou osob.  
1771, 26. května koupil Mathias Lenz za 40 zl. na dobu života dvou osob. – 1775, 27. prosince, koupil Josef Lenz, bratr předchozího, za 40 zl. na dobu života dvou osob.

11. (strana 49) Matthias Weilguny.  
Oženil se s vdovou Annou, přijal dům za 45 zl., na dobu života tří osob. – 1764 Jakob Antony ženatý s **pastorkyní** Marií převzal za 45 zl. na dobu života dvou osob.

12. (strana 54) Josef Scheucher. – Koupil před 16 lety se ženou Johannou za 20 zlatých na dobu života tří osob – Roku 1761 Josef zemřel, vdova Johanna přenechává dům za 20 zl. Adamu Lorenzu Scheucherovi na dobu života jedné osoby – o vdovu musí pečovat do konce jejího života.

13. (strana 54) Matthias Witzany:  
Se svou ženou Marií převzal dům od svého otce za 70 zl. na dobu života tří osob.  
1770, 20. června: Nyní Josef Witzany, jeho syn, za 80 zl. s výměnkem na dobu života tří osob.

14. (strana 64) Lorenz Pruckmüller:  
Syn Paul a Therese na dobu života dvou osob, za 24 zl., zapláceno.  
1770, 3. února: Johannes Kreizeder, druhý manžel Theresie za 70 zl.

15. (strana 68) Martin Weilguny.  
Se svým otcem Matthiasem postavil na dobu života tří osob, převzal za 25 zl.  
1772, 25. dubna: Nyní Josef Kreitzeder z Horních Rakous, ženatý s Annou, za 78 zl. a 9 kr.

Mohnacker, eine Melkkuh und **Futterei**.  
1770, 2. Juni; Josef Wagner, da Dorothea gestorben, noch 2 Leiber.

10. (Seite 45) Josef Kögl:  
Von ihm erbaut, vom Schwiegersohn Hans Georg Langauer, auf 2 Leiber übernommen.  
1771, 26. Mai von Mathias Lenz um 40 fl. auf 2 Leiber gekauft.  
1775, 27. Dezember, von Josef Lenz, dem Bruder des Vorigen, um 40 fl. auf 2 Leiber gekauft.

11. (Seite 49) Matthias Weilguny  
hat Witwe Anna geheiratet, das Häusl um 45fl. angenommen, auf 3 Leiber zu genießen.  
1764 Jakob Antony vermählt mit **Stieftochter** Marie um 45 fl. auf 2 Leiber übernommen.

12. (Seite 54) Josef Scheucher,  
vor 16 Jahren mit Weib Johanna um 20 Gulden gekauft auf 3 Leiber  
1761 Josef gestorben.  
Witwe Johanna überlässt das Haus um 20 fl. an Adam Lorenz Scheucher auf 1 Leib, die Witwe ist ihr Leben lang zu verpflegen.

13. (Seite 54) Matthias Witzany,  
von seinem Vater mit Gattin Maria um 70 fl. auf 3 Leiber übernommen.  
1770, 20. Juni: Nun Josef Witzany, sein Sohn, um 80 fl. mit Ausgedinge auf 3 Leiber.

14. (Seite 64) Lorenz Pruckmüller:  
Sohn Paul und Therese um 24 fl. auf 2 Leiber, bezahlt.  
1770, 3. Feber: Johannes Kreizeder, zweiter Gatte von Theresia um 70 fl.

15. (Seite 68) Martin Weilguny  
Mit seinem Vater Matthias erbaut auf 3 Leiber, um 25fl. angenommen.  
1772, 25. April: Anjetzo Josef Kreitzeder aus Oberösterreich, verheiratet mit Anna, um 78 fl. 9Kr.

16. (strana 72) Wenzel Ziech:  
1740 koupil Martin Bracher, ženatý se  
Sophií, za 50 zl., na dobu života tří osob. –  
1768, 18. prosince: Nyní Peter Ziegler,  
protože Wenzel Ziech u barona Hackelberga  
převzal do nájmu (in Bestand genommen)  
sklárnu na 6 let, koupil za 130 zlatých.

17. (strana 77) Franz Kastl,  
převzal před 13 lety od Simona Scherera se  
ženou Marií za 13 zlatých, roku 1770, 16.  
června: nyní Wenzel Kastl, syn, s výměnkem  
pro matku, za 13 zl., na dobu života dvou  
osob.

18. (strana 83) Matthias Scherrer,  
se ženou Sophií převzal od otce za 12 zl., na  
dobu života dvou osob.

19. (strana 87) Josef Gangl,  
Georg Wagner s manželkou Theresií převzal  
dům za 15 zl., na dobu života tří osob. –  
Georg zemřel roku 1763. – Vdova Theresia  
se po druhé vdala za Josefa Knera  
(Kynmayera) na dobu života dvou osob. –  
1769, 14. prosince: Paul Jodl, převzal na  
dobu života dvou osob za 30 zlatých.

20. (strana 91) Albert Scherer,  
koupil dům svému otci Peteru za 30 zl. s  
ženou Reginou na dobu života dvou osob.

21. (strana 95) Bernhard Weilguny,  
si před 18 lety postavil dům sám se svou  
ženou Ursulou, na dobu života tří osob.  
1768, 9. srpna: Johann Müller, pláteník (z  
panství Reichenau) z Ellenbergu, koupil za  
50 zl. na dobu života dvou osob

22. (strana 100) Philipp Ploßl:  
Philipp Haraßko se ženou Gertrudou dům  
koupil a rozšířil za 25 zl. na dobu života tří  
osob. – 1772, Franz Neuhauser, ženat  
s dcerou Haraßka, za 30 zl. 1777, 21.  
března: znovu Philipp Haraßko na dobu  
života tří osob.

16. (Seite 72) Wenzel Ziech:  
1740 von Martin Bracher um 50 fl.,  
verheiratet mit Sophie, auf 3 Leiber gekauft.  
1768, 18. Dez.: Nun Peter Ziegler, da  
Wenzel Ziech beim Baron Hackelberg eine  
Glashütte auf 6 Jahre in Bestand  
genommen, um 130 Gulden gekauft.

17. (Seite 77) Franz Kastl,  
vor 13 Jahren von Simon Scherer mit Weib  
Maria um 13 Gulden übernommen 1770, 16.  
Juni: Nun Wenzel Kastl, Sohn, mit  
mütterlichem Ausgedinge, um 13 fl. auf 2  
Leiber.

18. (Seite 83) Matthias Scherrer,  
vom Vater mit Weib Sophie auf 2 Leiber um  
12 fl.

19. (Seite 87) Josef Gangl,  
Georg Wagner mit Gattin Theresia um 15 fl.  
auf 3 Leiber übernommen. Georg 1763  
gestorben. - Witwe Theresia zum 2. Male  
verheiratet mit Josef Kerner (Kynmayer) auf  
2 Leiber.  
1769, 14. Dez.: Paul Jodl, auf 2 Leiber mit  
30 Gulden übernommen.

20. (Seite 91.) Albert Scherer,  
hat seinem Vater Peter das Haus um 30 fl.  
mit seinem Weib Regina auf 2 Leiber  
erkauft.

21. (Seite 95) Bernhard Weilguny,  
vor 18 Jahren mit Weib Ursula selbst erbaut,  
3 Leiber.  
1768, 9. August: Johann Müller, Leinweber  
(aus der Herrschaft Reichenau) von  
Ellenberg, um 50 fl. auf 2 Leiber gekauft.

22. (Seite 100), Philipp Ploßl:  
Philipp Haraßko mit Weib Gertrud um 25 fl.  
auf 3 Leiber gekauft und ausgebaut.  
1772, Franz Neuhauser, verheiratet mit  
Tochter des Haraßko um 30 fl.  
1777, 21. März: abermals Philipp Haraßko  
auf 3 Leiber.

23. (strana 105) Matthias Schwarzinger, se ženou Annou před 6 lety postavil, na dobu života tří osob.

1769, 14. prosince: Simon Jahn koupil za 94 zl. 10 kr. na dobu života tří osob.

1771, 3. srpna: Paul Altmann, hodinář z Horních Rakous za 150 zl.

24. (strana 110) Josef Gangl, se ženou Theresii koupil od Antona Neuhausera za 40 zl. na dobu života tří osob.

1777, 11. března: předává jako dominikální domek synovi Dominikovi za 45 zl. s výměnkem (Ausnahme);

1789, 19. prosince; č.p. 8.

25. (strana 114) Martin Pruckmüller, před 10 lety se ženou Theresii postavil na dobu života tří osob.

1785, 7. dubna: připsáno 3. osobě dceři Theresii, provdané za Lorenze Blümla z Liebesdorfu.

1789, 9. prosince č.p. 6.

26. (strana 119) Albert Weilguny, před 7 lety dům vystavěl na dobu života tří osob.

27. (strana 124) Thomas Weilguny, koupil dům od tchána Urbana Schiefera před 10 lety za 10 zl. a sám ho rozšířil (ausgebaut), na dobu života tří osob, později ho postoupil synovi Philippovi na dobu života jedné osoby.

28. (strana 130) Urban Kastl, před 12 lety vybudoval, ženatý s Elisabethou, na dobu života tří osob.

29. (strana 135) Thomas Steinhauser, před 7 lety postaven, se ženou Sabinou na dobu života tří osob.

1775, 27. prosince: postoupen Sophii Simon za 30 zl. a výměnek na dobu života dvou osob.

23. (Seite 105) Matthias Schwarzinger, mit Weib Anna vor 6 Jahren erbaut, auf 3 Leiber zu genießen.

1769, 14. Dezember: Simon Jahn um 94 fl. 10 Kr. gekauft auf 3 Leiber.

1771, 3. August: Paul Altmann, Uhrmacher aus Oberösterreich um 150 fl.

24. (Seite 110) Josef Gangl, von Anton Neuhauser um 40 fl. mit Weib Theresia gekauft auf 3 Leiber.

1777, 11. März übergibt er als Dominikalhäusl dem Sohn Dominik um 45 fl. mit Ausnahme;

1789, 19. Dez. als NC (Numerus Conscriptio) 8.

25. (Seite 114) Martin Pruckmüller, vor 10 Jahren mit Weib Theresia erbaut auf drei Leiber.

1785, 7. April: zugeschrieben auf den 3. Leib an Tochter Theresia, verh. mit Lorenz Blüml aus Liebesdorf.

1789, 9. Dez. NC 6.

26. (Seite 119) Albert Weilguny, vor 7 Jahren erbaut auf 3 Leiber.

27. (Seite 124) Thomas Weilguny, von Schwiegervater Urban Schiefer vor 10 Jahren um 30 fl. gekauft, selbst ausgebaut, 3 Leiber, später an Sohn Philipp auf 1 Leib abgetreten.

28. (Seite 130): Urban Kastl, vor 12 Jahren erbaut, verheiratet mit Elisabeth, auf 3 Leiber.

29. (Seite 135) Thomas Steinhauser, vor 7 Jahren erbaut mit Weib Sabina auf 3 Leiber zu genießen.

1775, 27. Dezember: Sofie Simon um 30 fl. und Ausgedinge, auf 2 Leiber abgetreten.



30. (strana 140) Philipp Wczeranczka, před 17 lety sám postavil se ženou Sophii na dobu života tří osob. Prodán Johannesi Pruckmüllerovi za 60 zl.

31. (strana 146) Jakob Ziegler, před 17 lety postavil se ženou na dobu života tří osob. 1771, dne 9. května synovi za 80 zl. na dobu života tří osob, 1789, 19. prosince č.p. 58.

32. (strana 151) Hans Georg Prix, před 12 lety postavil se ženou Magdalenou na dobu života tří osob, 1727, 26. března: Josef Kynmayer prodal za 140 zl. na dobu života tří osob.

33. (strana 157) Georg Pruckmüller, před 8 lety se ženou Annou na dobu života tří osob. – 1768, 20. ledna: Bernhard Weilguny se oženil s vdovou Annou, převzal za 60 zl. na dobu života dvou osob. 1789, 19. prosince č.p. 44.

34. (strana 162) postavil Jakob Kastl se ženou Theresii na dobu života tří osob.

35. (strana 167) Johannes Lenz, převzal od otce Josefa Lenze za 60 zl. se ženou Magdalenou, na dobu života dvou osob.

36. (strana 173) Max Reither, postavil před 6 lety na dobu užívání 3 osob. 1769, 14. prosince: Jakob Bierampl za 60 zl. koupil na dobu života tří osob.

37. (strana 178) Matthias Kastl postavil sám se ženou Agnes na dobu života tří osob. 1760, 16. října: Konrad Ziegler postoupil na dobu života tří osob za 182 zl 58 kr.

38. (strana 183) Johannes Witzany, od něj Anton Exl a vdova Magdalena na dobu života tří osob. 1770, 2. června: Lorenz Laubner na dobu života 2 osob.

39. (strana 188) Magdalena Petrzik vlastní stavba se Stefanem z panství Weitra, dne 23. března 1764 připsáno.

30. (Seite 140) Philipp Wczeranczka, vor 17 Jahren selbst erbaut mit Weib Sofie auf 3 Leiber zu genießen. Dem Johannes Pruckmüller um 60 fl. verkauft.

31. (Seite 146) Jakob Ziegler, vor 17 Jahren erbaut mit Weib auf 3 Leiber. 1771, am 9. Mai an Sohn Josef um 80 fl. auf 3 Leiber, 1789, 19. Dezember NC 58.

32. (Seite 151) Hans Georg Prix, vor 12 Jahren erbaut mit Weib Magdalena auf 3 Leiber, 1727, 26. März: Josef Kynmayer um 140 fl. auf 3 Leiber verkauft.

33. (Seite 157) Georg Pruckmüller, vor 8 Jahren mit Weib Anna auf 3 Leiber. 1768, 20. Jänner: Bernhard Weilguny mit Witwe Anna verheiratet, um 60 fl. auf 2 Leiber übernommen. 1789, 19. Dezember NC 44.

34. (Seite 162) Jakob Kastl, vor 8 Jahren erbaut mit Weib Theresia auf 3 Leiber.

35. (Seite 167) Johannes Lenz, vom Vater Josef Lenz um 60 fl. übernommen, mit Weib Magdalena auf 2 Leiber zu genießen.

36. (Seite 173) Max Reither, vor 6 Jahren gebaut auf 3 Leiber. 1769, 14. Dezember: Jakob Bierampl um 60 fl. gekauft auf 3 Leiber.

37. (Seite 178) Matthias Kastl, selbst erbaut mit Weib Agnes auf 3 Leiber. 1760, 16. Oktober: Konrad Ziegler auf 3 Leiber für 182 fl. 58 Kr. abgetreten.

38. (Seite 183) Johannes Witzany, von ihm Anton Exl und Witwe Magdalena auf 2 Leiber. 1770, 2. Juni: Lorenz Laubner auf 2 Leiber.

39. (Seite 188) Magdalena Petrzik, selbst erbaut mit Stefan von der Herrschaft Weitra, am 23. März 1764 zugeschrieben.

40. (strana 192) Wenzel Plaschko kupuje na náklady panství postavený „uhlířský domek“ (Kohlerhäusl) a pole za 55 zl.; připsáno 20. září 1768.

41. (strana 196) Ignaz Markus staví na vlastní náklady domek na dobu života tří osob; připsáno 1769, 14. prosince.

42. (strana ?) Josef Steinhauser („na Stodůleckém Vrchu“ – am Stadlberger Huet“) na vlastní náklady na dobu života tří osob; 1769, 14. prosince připsáno.

43. (strana 203) Philipp Gangl na vlastní náklady postaveno na dobu života tří osob; připsáno 4. prosince 1769.

--- : ---  
--- : ---            --- : ---  
--- : ---

Povýšení Pohoří na farnost, nový rozkvět sklářského průmyslu v jeho nejbližším okolí a úspěchy dosahované plavením dřeva pravděpodobně vedly k tomu, že hrabě Johann Buquoy, který vlastně zpřístupnil Horní Hvozď (oberen Forst), se chopil myšlenky, vytvořit středisko pro intenzivnější provoz, vybavit je tržním právem a tím i umožnit snazší obživu obyvatelstva této osamělé oblasti.

Doposud sestávalo Pohoří z roztroušených chalup, které postupně vznikaly na vykloučených lesních mýtinách.

Větší část uvolněných pozemků se pro stavbu domů vůbec nehodila.

Jediné vhodné místo pro další osídlování byla pouze plocha od kostela nahoru k opuštěné sklářské huti a jejím přidruženým stavbám.

40. (Seite 192) Wenzel Plaschko, kauft das auf Herrschaftskosten erbaute Kohlerhäusl und Feld um 55 fl.; zugeschrieben am 20. September 1768.

41. (Seite 196) Ignaz Markus, baut auf eigene Kosten ein Häusl auf 3 Leiber; zugeschrieben 1769, 14. Dezember.

42. (Seite ?) Josef Steinhauser („am Stadelberger Huet“), baut auf eigene Unkosten auf 3 Leiber; 1769, 14. Dez. zugeschrieben.

43. (Seite 203) Philipp Gangl, auf eigene Kosten erbaut auf 3 Leiber; zugeschrieben am 14. Dez. 1769.

--- : ---  
--- : ---            --- : ---  
--- : ---

Die Erhebung von Buchers zur Pfarre, das neuerliche Aufblühen der Glasindustrie in seiner nächsten Umgebung und die mit der Holzschwemme erzielten Erfolge dürften dem Grafen Johann von Buquoy, dem eigentlichen Erschließer des oberen Forstes, den Gedanken nahegelegt haben, einen für den gesteigerten Verkehr entsprechenden Mittelpunkt zu schaffen, diesen mit Marktrechten auszustatten und dadurch auch eine leichtere Verpflegung der wachsenden Bevölkerung in dieser einsamen Gegend zu ermöglichen.

Bisher bestand Buchers aus zerstreut liegenden Häusern, wie sie eben nach und nach auf den ausgerodeten Waldblößen entstanden.

Ein größerer Teil der freigelegten Gründe eignete sich wegen des sumpfigen Untergrundes überhaupt nicht für Hausanlagen. Der einzige günstige Platz für die weitere Besiedlung war nur die Fläche von der Kirche aufwärts zur aufgelassenen Glashütte mit ihren Nebenbauten.

První obydlí, které zde vzniklo, byl dům buyuoyského lesmistra Gottfrieda Grohmana, kterému hrabě Johann Josef Buquoy dne 8. února 1786 dovolil postavit v blízkosti kostela dominikánský domek (pozemková kniha z roku 1758, s. 204 a násl.) a k tomu mu přidal šest a půl korců půdy bez kupní ceny (Kaufschilling) ale s ročním poplatkem 3 zl. 36 kr., poprvé ale splatným teprve po smrti prvního emphyteutického vlastníka.

Lesmistr Grohmann mohl být také tím, který připravoval založení nové části obce jako tržní osadu a i dělení pozemků.

Noví osadníci museli stejně jako jejich předchůdci půdu sami obdělávat, zatímco kácení dřeva bylo záležitostí panstva.

Ještě v září 1793 nebylo vykácené dřevo úplně odklizené (verführt), takže některým obyvatelům muselo být odpuštěno placení poplatku panstvu další 2 – 3 roky.

Dohoda s novými osadníky Pohoří, kteří se chtěli usadit podle regulovaného plánu od kostela až k pivovaru, je datována: „1788, 16. dubna, Pohoří.“

Podmínky pro tyto nové osadníky byly (ve výtahu) následující:

- a) každé staveniště o velikosti 61,5 čtverečných sáhů, s pozemkem pro zahradu, lze získat za oboustranně dobrovolně vyjednanou kupní cenu (Kaufsumme).
- b) Každého půl roku na sv. Jiří a sv. Havla musí být vrchnosti zaplacen stanovený poplatek.
- c) Pozemek se stává majetkem osadníka.
- d) Osadníci musí zaplatit pozemkovou daň.

Das erste Haus, das hier entstand, war jenes des Buquoy'schen Forstmeisters Gottfried Grohmann, dem Graf Johann Josef von Buquoy am 8. Februar 1786 gestattete, unweit der jetzigen Kirche ein Dominikanerhäusel zu errichten. (Grundb. v. 1758, S. 204 usf.) und ihm hiezu sechs und ein halb Strich Grund ohne Kaufschilling aber mit einem Jahreszins von 3 fl. 36 Kr. übergab. Der erste Zins ist jedoch erst fällig nach Absterben des ersten emphyteutischen Besitzers.

Forstmeister Grohmann mag auch derjenige gewesen sein, welcher die Vorarbeiten für die Anlage des neuen Ortsteiles in Marktform und die Grundaufteilung durchführte. Die neuen Ansiedler mussten wie ihre Vorgänger selbst urbar machen, wenn auch die Herrschaft die Holzfällung übernahm. Noch im September 1793 war das abgetriebene Holz nicht zur Gänze verführt, sodass einzelnen Marktbewohnern 2-3 fernere Freijahre bezüglich des Herrschaftszinses gewährt werden mussten. Die Abhandlungen mit den neuen Ansiedlern von Buchers, welche nach dem regulierten Plan von der Kirche bis zum Bräuhaus sich ansiedeln wollen, trägt das Datum: 1788, 16. April, Buchers.

Die Bedingnisse für diese Neuansiedlung waren (im Auszuge) folgende:

- a) Jede Baustelle 61,5 Quadratklafter groß, mit Gartengrund, ist gegen einen von beiden Seiten freiwillig zu behandelnden Kaufschilling einzulösen.
- b) Halbjährig zu Georgi und Galli ist ein bestimmter Zins an die Herrschaft zu zahlen.
- c) Der Grund wird Eigentum des Ansiedlers.
- d) Die Ansiedler haben die Landessteuer zu tragen.

- |   |   |
|---|---|
| <p>e) Faráři a učitelé (Schulmeister) musí ostatní obyvatelé uhradit určitý desátek, prvnímu ročně 12 krejcarů, druhému 10 krejcarů.</p> <p>f) Pro posílky v záležitostech země musí být stanoveno určité pořadí.</p> <p>g) Domy musí být postaveny přesně podle plánu a v jednotné podobě.</p> <p>h) U kuchyní a komínů je nutno dbát zvlášť ohnivzdorného provedení.</p> <p>i) Cihly poskytne panstvo za 24 krejcarů 100 kusů.</p> <p>j) -</p> <p>k) Stejným způsobem dodá stavební dříví a šindele o 1/3 levnější než je obvyklá cena.</p> <p>l) Pivo, pálenku a sůl musí být odebíráno od vrchnosti. Víno podléhá dani („Taz“) 1 zl. za jeden džber (Eimer).</p> <p>m) Lhůta pro zaplacení prvního poplatku panstvu je po 3 letech.</p> | <p>e) Dem Pfarrer und Schulmeister ist wie von den übrigen Bewohnern ein bestimmter Zehent zu entrichten, dem Ersteren jährlich 12 Kreuzer, dem letzteren 10 Kreuzer.</p> <p>f) Die Botengänge in Landesangelegenheiten sind in einer bestimmten Reihenfolge durchzuführen.</p> <p>g) Die Häuser sind genau nach dem Plane gleichförmig herzustellen.</p> <p>h) Küchen und Rauchfänge sind besonders feuersicher herzustellen.</p> <p>i) Ziegeln überlässt die Herrschaft zu 24 Kreuzer das Hundert.</p> <p>j) -</p> <p>k) Ebenso liefert sie Bauholz und Schindeln um 1/3 billiger als der übliche Preis.</p> <p>l) Bier, Branntwein und Salz sind von der Obrigkeit zu nehmen. Wein unterliegt einem „Taz“ von 1 fl. für den Eimer.</p> <p>m) Der erste Zins ist nach 3 Jahren an die Herrschaft zu zahlen.</p> |
|---|---|

Osadníci s podmínkami souhlasili, pouze řemeslníci (cvočkař Rochus Mottl, obuvník Johann Pichler, hrnčíř Adalbert Pillbauer) požadovali ochranu před cizími řemeslníky (Handwerksgenossen).

Aby byly domy postaveny přesně podle předloženého plánu, byli jako stavební dozor stanoveni Karl Goldmann, Karl Grohmann a Paul Wundsam.

Rybářské právo zůstává panstvu, les nacházející se na pozemcích určených k

Die Ansiedler erklärten sich mit den Bedingungen einverstanden, nur forderten die Handwerker (Nagelschmied Rochus Mottl, Schuhmacher Johann Pichler, Töpfer Adalbert Pillbauer) Schutz gegen die auswärtigen Handwerksgenossen.

Damit die Häuser streng nach dem vorliegendem Plan gebaut werden, wurde für die Aufsicht Karl Goldmann, Karl Grohmann und Paul Wundsam bestimmt. Das Fischereirecht verbleibt der Herrschaft, das auf den zur Rodung bestimmten

mýcení náleží vrchnosti, za dřevo a stelivo zaplatí osadníci běžné ceny.

Vrchnost si vyhrazuje přednostní právo.

--- : ---  
--- : ---        --- : ---  
--- : ---

Domy podle regulovaného plánu od horního konce městyse proti kostelu: (1 – 11) a vlevo zpět (12 – 24) až k pivovaru.

- 1.) 1788, 16. dubna (pozemková kniha z roku 1758): Malíř Karl Goldmann staví na vlastní náklady dominikální dům (č.p. 21), kupuje ho za 301 zl. 48 kr. jako emphyteutické vlastnictví za 11 zl. 27 a půl kr. roční nájem a obvyklých podmínek. Goldmann staví ještě další dům, č.p. 32, pozemková kniha z roku 1758, s. 219, vlastními náklady, za 135 zl. koupen (eingekauft), 9 zl. 30 kr. nájem.

Naproti tomu v regulovaném plánu je uvedeno: Karl Goldmann vystavěl před 9 lety, dostal stavební dřevo zdarma, 500 čtverečných sáhů za 60 zl. a s nájmem 4 zl. přepsán do vlastnictví.

O jeho majetkových poměrech vypovídají záznamy, uvedené v pozemkové knize z roku 1758:

1795, 5. srpna: Karl Goldmann a manželka Anna upisují své jmění c.k. provozovateli tabákové filiálky (Tabakfilialverleger) Franzi Dreyerovi v Kaplici za tabákový dluh ve výši 179 zl.

1795, 30. září: Kromě toho dluží vedle zálohových plateb (196 zl. 48 kr.) splatných ve lhůtách, za pivo, pálenku, cihly, zvěřinu, palivové dříví 227 zl. 5 kr a dává za to do zástavy své 2 domy, č.p. 21 a 32.

Gründen stehende Holz gehört der Herrschaft, Holz und Streu haben die Ansiedler zu den kurrenten Preisen zu bezahlen.

Die Obrigkeit hält sich das Vorrecht vor.

--- : ---

Häuser nach dem regulierten Plane gezählt vom oberen Marktende gegen die Kirche: (1-11) und links zurück (12-24) bis zum Bräuhaus.

- 1.) 1788, 16. April (Grundb. v. 1758) Maler Karl Goldmann baut auf eigene Kosten ein Dominikalhaus (NC 21), kauft es um 301 fl. 48 kr. als emphyteutisches Eigentum mit 11 fl. 27 <sup>1/2</sup> kr. Jahreszins und den sonst üblichen Bedingungen.

Goldmann baut noch ein zweites Haus, (NC 32) Grundb. v. 1758, S. 219, auf eigene Kosten, mit 135 fl. eingekauft, 9 fl. 30 kr. Zins.

Im regulierten Plan hingegen heißt es: Karl Goldmann vor 9 Jahren gebaut, erhielt Bauholz unentgeltlich, 500 Quadratklaffer Grund mit 60 fl. und 4 fl. Zins ins Eigentum überschrieben.

Über seine Vermögensverhältnisse geben folgende im Grundbuche von 1758 erhaltenen Aufzeichnungen Aufschluss:

1795, 5. August, Karl Goldmann und Gattin Anna verschreiben dem k.k. Tabakfilialverleger Franz Dreyer in Kaplitz für eine Tabakschuld von 179 fl. ihr Vermögen.

1795, 30. September: Außerdem schuldet er nebst den in Fristen zahlbaren Kaufschillingsgeldern (196 fl. 48 kr.) für Bier, Branntwein, Ziegel, Wildpret, Brennholz 227 fl. 5 kr. und verpfändet dafür seine 2 Häuser NC 21 und 32.

1795, 18. prosince: Pohořskému kaplanovi p. Konstantinu Jakobovi 200 zl. dluží za zajištění (Sicherheit) obou domů.

1796, 4. října: na obou domech Martina Vatera v Pohoří je vykázáno 150 zl.

2.) Karl Grohmann (1788) s pozemkem o rozloze 887 ½ čtverečných sáhů, 45 zl. kupní cena, 3 zl. 40 kr. nájem.

3.) 1788, 16. dubna: Švec Johann Pichler, pozemek o rozloze 400 čtverečných sáhů, 42 zl. kupní cena, 3 zl. nájem.

4.) 1788. 16. dubna: Cvočkař Wolfgang Schmiedbauer, pozemek o rozloze 400 čtverečných sáhů, 25 zl. kupní cena, 3 zl. nájem.

5.) 1788, 16. dubna: Kaspar Schild, mydlář, pozemek o rozloze 400 čtverečných sáhů, 20 zl. kupní cena, 2 zl. 30 kr. nájem. – Dne 11. listopadu 1789 se Schild ze svého domu vytratil, důvodem měly být dluhy, jejichž seznam pověsil na zeď ve světnici a dále šikana se strany ředitele, učitele atd. – Dne 19. května 1791 byl dům prodán v dražbě. Sešli se zájemci z Freistadt, Kreibitzu (Chřibské), Hojné vody (Brünnl), St. Martinu. Dům vydražil švec z Hojné vody (Brünnl) Michl Huebbauer za 151 zl. 45 kr. a nájem 2 zl. 45 kr.

6.) 1788, 16. dubna: tesař Lorenz Götzenauer, s pozemkem o rozloze 400 čtverečných sáhů, kupní cena (Kaufgeld) 20 fl., nájem 2 zl. 30 kr.

7.) 1789, 22. června: Paul Gerhard, tesařský tovaryš z Prešpurku (dnes Bratislava), pozemek o rozloze 400 čtverečných sáhů za kupní cenu 50 zl., 4 zl. nájem (poplatek).

Dne 23. srpna 1790 kupuje dům Ignaz Dorfmeister, který předtím vlastnil dům č.p. 72. Dorfmeister Josef prodává dům 9. září 1794 se souhlasem svého otce Ignaze, pak své manželky Magdaleny, roz.

1795, 18. Dezember: Er schuldet an den Bucherser Kaplan P. Konstantin Jakob 200 fl. gegen Sicherung auf beiden Häusern.

1796, 4. Oktober: werden auf den beiden Häusern für Martin Vater in Buchers 150 fl. vermerkt.

2.) Karl Grobmann (1788), mit 887 1/2 Quadratklaffer Grund, 45 fl. Kaufgeld, 3 fl. 40 kr. Zins.

3.) 1788, 16. April: Schuhmacher Johann Pichler, 400 Quadratklaffer Grund, 42 fl. Kaufgeld, 3 fl. Zins.

4.) 1788, 16. April: Nagelschmied Wolfgang Schmiedbauer, 400 Quadratklaffer Grund, 25 fl. Kaufgeld, 2 fl. 45 kr. Zins.

5.) 1788, 16. April: Kaspar Schild, Seifensieder, 400 Quadratklaffer Grund, 20 fl. Kaufgeld, 2 fl. 30 kr. Zins. - Am 11. Nov. 1789 entwich Schild von seinem Hause, nachdem er ein Verzeichnis seiner Schulden an die Zimmerwand angeheftet als Grund seiner Flucht darin die Schickanen seitens des Direktors, des Schulmeisters usw. angegeben hatte. - Am 19. Mai 1791 wurde das Haus verlizitiert. Es fanden sich Kaufleute aus Freistadt, Kreibitz, Brünnl, Strobnitz, St. Martin ein. Ersteigerer blieb der Brünnler Schuster Michl Huebbauer mit 151 fl. 45 kr. und 2 fl. 45 kr. Zins.

6.) 1788, 16. April: Zimmermann. Lorenz Götzenauer, 400 Quadratklaffer Grund, 20 fl. Kaufgeld, 2 fl. 30 kr. Zins.

7.) 1789, 22. Juni: Paul Gerhard, Tischlergeselle von Preßburg, 400 Quadratklaffer Grund mit 50fl. Kaufgeld, 4fl. Zins.

Am 23. August 1790 kauft das Haus Ignatz Dorfmeister, vorher im Besitz des Hauses NC 72. - Dorfmeister Josef verkauft das Haus am 9. September 1794 mit Zustimmung seines Vaters Ignaz, dann seiner Gattin Magdalena, geb. Jankin samt

- Jankin, se vším příslušenstvím za 800 zl. řezníkovi Lorenzu Hietlerovi v Groß-Pertholzu, který bude provozovat v tomto domě svoji živnost. Roční nájem na svátek sv. Jiří a svátek sv. Havla 3 zl. 47<sup>3/8</sup> kr.
- 8.) 1790, 20. února: Johann Bernhard Prül, chirurg, od r. 1786 v Pohoří, dostává stavební dříví a šindele zadarmo, pozemek o rozloze 400 čtverečných sáhů ke stavbě domu bezplatně, nájem 2 zl. 80 kr.
- 9.) 1790, 22. srpna: Martin Vater, řezník, pozemek o rozloze 400 čtverečných sáhů za 40 zl. a 4 zl. nájem. Prodává svůj dosavadní domek na dobu života 3 osob Johannu Mikschovi.
- 10.) Karl Goldmann, malíř na skle, pozemek o rozloze 400 čtverečných sáhů za kupní cenu 40 zl., 4 zl. nájem.
- 11.) ? Maguser. – Snad dům lesmistra Gottfrieda Grohmana, který jej dne 24. října 1786 prodal za 800 zl. malíři obrazů Christophu Goldmannovi se všemi závazky vůči panstvu. – Goldmann prodal dům dne 8. února 1792 Matthiasi Ernstovi, skelmistrovi na Janových hutích za 800 zl., dům č.p. 106. Od něj dům převzal jirchář (koželuh) Jakob Maguser z Benešova za 1070 zl.
- 12.) 1790, 29. června: Matthias Strasky, pozemek o rozloze 300 čtverečných sáhů, kupní cena 40 zl., 4 zl. nájem. 1793, 21. září měla vrchnost na pozemku ještě nevykácený les, za to získal další 3 roky odkladu pro placení nájmu (Freijahre).
- 13.) 1790, 22. srpna: Matthias Strasky, pozemek o rozloze 400 čtverečných sáhů, kupní cena 40 zl., nájem 4 zl. 1790, 5. listopadu: se stejnými podmínkami prodáno Christophu Grohmannovi.
- allem Zubehör um 800 fl. an den Fleischer Lorenz Hietler in Groß-Pertholz, der das Gewerbe auf dem Haus betreiben wird. Jahreszins zu Georgi und Galli 3 fl. 47<sup>3/8</sup> kr.
- 8.) 1790, 20. Februar: Johann Bernhard Prül, Chirurg, seit 1786 in Buchers, erhält das Bauholz und Schindel unentgeltlich, 400 Quadratklafter Grund zur Hausstelle umsonst, 2 fl. 80 kr. Zins.
- 9.) 1790, 22. August: Martin Vater, Fleischer, 400 Quadratklafter Grund mit 40 fl. Kaufgeld und 4fl. Zins. Verkauft. sein bisheriges Häusl auf 3 Leiber an Johann Miksch.
- 10.) Karl Goldmann, Glasmaler, 400 Quadratklafter Grund mit 40 fl. Kaufgeld, 4 fl. Zins.
- 11.) ? Maguser. Wohl das Haus des Forstmeisters Gottfried Grohmann, der es am 24. Oktober 1786 um 800 fl. an den Bildmaler Christoph Goldmann mit allen Verpflichtungen gegen die Herrschaft verkaufte. - Goldmann verkaufte das Haus am 8. Februar 1792 an Matthias Ernst, Glasmeister auf der Johannesthalerhütte um 800fl., NC 106. Von dem übernahm es am 14. September 1795 der Lederer Jakob Maguser aus Beneschau um 1070 fl.
- 12.) 1790, 29. Juni: Matthias Strasky, 300 Quadratklafter Grund, 40 fl. Kaufgeld, 4 fl. Zins. 1793, 21. September, hatte die Herrschaft noch Holz auf seinem Grunde stehen, wofür er 3 weitere Freijahre erhielt.
- 13.) 1790, 22. August: Matthias Strasky, 400 Quadratklafter Grund, 40 fl. Kaufgeld, 4 fl. Zins. 1790, 5. November: mit gleichen Bedingungen an Christoph Goldmann verkauft.

- 14.) 1791, 20. května: Albert Pillbauer z Benešova, hrnčič, kupní cena 42 zl., 30 kr., nájem 4 zl.
- 14.) 1791, 20. Mai: Albert Pillbauer aus Beneschau, Töpfer, Kaufgeld 42 fl. 30 kr. 4 fl. Zins.
- 15.) 1791, 4. května: Andreas Schaffer, perníkář, pozemek o rozloze 400 čtverečných sáhů, kupní cena 45 zl., získal boudu (Hütte) u kostela pro prodej perníků a vosku na dobu jednoho roku s nájmem 2 zl. Na úkor vrchnosti založen výčep piva, který mu byl dne 2. června 1791 zavřen. 1793, 21. září bylo dřevo z jeho pozemku již odplaveno, protože však mohl pozemek vyklidit teprve nyní, byly mu poskytnuty 2 další roky odkladu pro placení nájmu. (Dům č.p. 11).
- 15.) 1791, 4. Mai: Andreas Schaffer, Lebzelter, 400 Quadratklafter Grund 45 fl. Kaufgeld, erhält die Hütte bei der Kirche zum Verkauf von Lebzelten und Wachs auf ein Jahr mit 2 fl. Zins. Errichtet zum Schaden der Herrschaft eine Bierschank, die ihm am 2. Juni 1791 abgestellt wurde.
- 16.) 1791, 19. května: Augustin Schwingshanl, mistr kolářský ze Stropnice, pozemek o rozloze 100 čtverečných sáhů za kupní cenu 30 zl., nájem 4 zl.
- 16.) 1791, 19. Mai: Augustin Schwingshanl, Wagnermeister aus Strobnitz, 100 Quadratklafter Grund 30 fl. Kaufgeld, 4 fl. Zins.
- 1792, 21. ledna: Mathias Köberl v Jiřicích (Georgendorf) prodává svůj domek s užívacím právem na dobu života tří osob Johanně Schaubové a přebírá od Augustina Schwingshanla, bude provozovat kolářské řemeslo. – Protože je na jeho majetku (č.p. 10) ještě panský les, který bude vymýcen teprve v roce 1794, dostává odklad pro placení nájmu na další tři roky (3 weitere Freijahre).
- 1792, 21. Jänner: Mathias Köberl in Georgendorf verkauft sein Häusl auf 3 Leiber an Johanna Schaubin und übernimmt von Augustin Schwingshanl, wird Wagnerhandwerk betreiben.
- 1805, 6. července prodává kolář Köberl svůj emphyteutický dům (č.p. 10) panstvu, protože se stěhuje do Grünbachu v Horních Rakousích.
- 1805, 6. Juli verkauft Wagner Köberl sein emphyteutisches Haus (NC 10) an die Herrschaft, da er nach Grünbach in Oberösterreich übersiedelt.
- 1806, 3. září kupuje Anna Schwingshanl, provdaná za Sebastiana X. z Kaplice dům za 1200 zl.
- 1806, 3. September kauft Anna Schwingshanl, vermählt mit Sebastian X. aus Kaplitz das Haus um 1.200 fl.
- 17.) 1791, 4. června: pekař Anton Großschopf, ženatý s Katharinou, přebírají panskou pekárnu s pozemkem o rozloze 300 čtverečných sáhů za 425 zl. a nájem 12 zl. s
- 17.) 1791, 4. Juni: Bäcker Anton Großschopf, vermählt mit Katharina, übernehmen das herrschaftliche Bäckerhaus mit 300 Quadratklafter Grund um 425 fl. und 12 fl. Zins mit der



ujištěním, že bez jeho svolení nebude přijat žádný druhý pekař.

Na jeho majetku (č.p. 9) se roku 1793, 21. září nacházel ještě panský les, který byl vymýcen teprve roku 1794. Získal tedy další tři roky odkladu pro placení nájmu.

18.) 1791, 19. května: Anton Grohmann, brusič nůžek a sítař z Kreibitzu (Chřibské), pozemek o rozloze 200 čtverečných sáhů, 40 zl. kupní cena, 3 zl. 30 kr. nájem. – Roku 1792 mění Grohmann s Albertem Pilbauerem. Roku 1793, 21. září, je panské dřevo již odplaveno, protože však pozemky mohly být teprve nyní uklizeny, jsou zaručeny 2 další roky odkladu placení nájmu. (č.p. 12).

19.) 1790, 6. listopadu: Tkadlec Albert Gegner, pozemek o rozloze 400 čtverečných sáhů, kupní cena 40 zl., nájem 4 zl. - Gegner prodává svůj domek č. 3 v Jiřicích s dobou užívání na tři osoby Franzi Lauseckerovi. Ten se však koupě vzdal, tak byl dům prodán Thomasi Jakschovi z Lužnice za 150 zl.

20.) 1790, 5. listopadu: Obchodník se sklem Martin Köck z Janových Hutí, pozemek o rozloze 400 čtverečných sáhů, 40 zl. kupní cena, nájem 4 zl.

21.) Josef Payer, výčepník z horní hospody, pozemek o rozloze 400 čtverečných sáhů, kupní cena 40 zl., nájem 4 zl.  
1793, 21. září: získává 2 další roky odkladu placení nájmu, protože teprve nyní může na svém pozemku stavět.

22.) 1790, 19. února: podkovář Paul Wundsam prodává svůj dům postavený 16. července 1782 (č.p. 100) s kovárnou za 300 zl. Thomasi Spörberovi a přebírá staveniště 22 za 42 zl. a nájem 3 zl.

Zusicherung, daß ohne seinen Willen kein Bäcker aufgenommen wird.

Auf seinem Besitze (NC 9) stand 1793, 21. September noch Herrschaftsholz, das erst 1794 weggeräumt wird.

Er erhält deshalb 3 weitere Freijahre.

18.) 1791, 19. Mai: Anton Grohmann, Scherschleifer und Sieber aus Kreibitz, 200 Quadratklafter Grund, 40 fl. Kaufgeld, 3 fl. 30 kr. Zins. - 1792 tauscht Grohmann mit Albert Pilbauer.

1793, 21. September, ist das Herrschaftsholz bereits abgetrieben, da aber die Gründe erst jetzt geräumt werden können, werden 2 weitere Freijahre gewährt. (NC 12)

19.) 1790, 6. November: Weber Albert Gegner, 400 Quadratklafter Grund, 40 fl. Kaufgeld, 4 fl. Zins. Gegner verkauft sein Häusl Nr. 3 in Georgendorf auf 3 Leiber an Franz Lausecker.

Als dieser absteht, an Thomas Jaksch aus Luschnitz um 150 fl.

20.) 1790, 5. November: Glashändler Martin Keck von der Johannesthaler Hütte, 400 Quadratklafter Grund, 40 fl. Kaufgeld, 4 fl. Zins.

21.) Josef Payer, Bierschenker vom oberen Wirtshaus, 400 Quadratklafter Grund, 40 fl. Kaufgeld, 4 fl. Zins.

1793, 21. September: er erhält 2 weitere Freijahre, da er seinen Grund erst jetzt bebauen kann.

22.) 1790, 19. Februar: Hufschmied Paul Wundsam, verkauft sein am 16. Juli 1782 erbautes Haus (NC 100) mit Schmiede um 300 fl. an Thomas Spörber und übernimmt Baustelle 22 um 42 fl. und 3 fl. Zins.

1793, 21. září: získává Wundsam další dva volné roky odkladu, protože teprve nyní může vyklidit svůj pozemek.

23.) 1791, 5. května: Franz Tibitanzl kupuje nedodělanou (unausgebaute) flusárnu, pozemek o rozloze 20 čtverečných sáhů, za kupní cenu 140 zl., a nájem 3 zl.

1793, 21. září, získává (dům č.p. 7) další 3 volné roky odkladu, protože se panské dřevo na pozemku stále nachází a odklidit jej může teprve roku 1794.

24.) 1791, 4. června: Johann Mach, 7 korců (Strich), 14  $\frac{3}{4}$  Maßl (?) pozemku, kupní cena 24 zl., nájem 1 zl.

1797, 1. března, zastavuje Johann Mach (dům č.p. 31), šafář v Pernlesdorfu, svůj dům jako kauci za částku 200 zl.

1793, 21. September erhält Wundsam 2 weitere Freijahre, da er seinen Grund erst jetzt räumen kann.

23.) 1791, 5. Mai: Franz Tibitanzl kauft das unausgebaute Flußsiederhäusl, 20 Quadratklafter Grund, 140fl. Kaufgeld, 3 fl. Zins.

1793, 21. September, erhält er (NC7) da das Herrschaftsholz noch steht, 3 weitere Freijahre, da er 1794 räumen kann.

24.) 1791, 4. Juni: Johann Mach, 7 Strich, 14  $\frac{3}{4}$  Maßl Grund, 24 fl. Kaufgeld, 1 fl. Zins.

1797, 1. März, verpfändet (NC 31) Johann Mach, Schaffer in Pernlesdorf, sein Haus als Kautio für einen Betrag von 200 fl.

Místo „Nové Pohoří“, zřízené podle pevného plánu „na zelené louce“ (aus grüner Wurzel), propůjčilo osamělé oblasti zcela nový raz. Domy, postavené z cihel se vypínaly v pravidelných vzdálenostech na obou stranách široké ulice.

Na dolním pravém konci stál na počátku stavební činnosti ještě malý dřevěný kostel, zatímco budova školy a také dřevěná zvonice před ní se nacházely na protější straně, a farou končila hlavní ulice.

Byla upravena silnice k nově otevřeným sklárnám v Janových Hutích, která pak pokračovala až k Stříbrným Hutím, původní „dlouhá silnice“ byla přeložena tak, že vedla kolem hájovny a pivovaru a přes trh ke kostelu a pak odbočovala do Jiřic a Šance.

Z městyse Pohoří se takto stalo místo propojení dopravy mezi Horními a Dolními Rakousy. Pouze dva domy stály vně uliční fronty, panský pivovar a flusárna (Flußsiederhaus).

Die nach einem festen Plane aus grüner Wurzel durchgeführte Anlage von „*Neu Buchers*“ gab der früher so einsamen Gegend ein ganz neues Gepräge. Die Häuser, aus Ziegelwerk ausgeführt, erhoben sich in regelmäßigen Abständen zu beiden Seiten einer breiten Straße. Am unteren rechten Ende stand zu Beginn der Bauzeit noch die kleine hölzerne Kirche, während das Schulhaus und der gleichfalls hölzerne Glockenturm vor ihm auf der Gegenseite lagen und das Pfarrhaus den Abschluss der Hauptstraße bildete.

Die Straße zur neueröffneten Johannesthaler Glashütte wurde ausgebaut und später bis Silberberg fortgesetzt, die ehemalige „*Lange Straße*“ verlegte man so, dass sie am Forst und Bräuhaus vorüber durch den Markt zur Kirche führte und von da sich nach Georgendorf und zur Schanz verzweigte. Im Markt Buchers vereinigte sich jetzt somit auch der Verkehr zwischen Ober und Niederösterreich. Nur zwei Häuser standen außerhalb der Straßenfront, das herrschaftliche Bräuhaus und das Flußsiederhäusl.

Při osídlování se bral zřetel na nejdůležitější řemesla. Byl tu švec, truhlář, kolář, tesař, mydlář, cvočkař, brusič nůžek, sítař, hrnčič.

Podkováři a tkalci, kteří provozovali svá řemesla už ve vsi, byli motivováni se ve vesnici usadit.

O zaopatření obyvatel se starali jeden pekař, jeden perníkář a 2 řezníci, pro pohoštění cizích 2 hospody, zdravotnické služby vykonával jeden chirurg.

Městys a farnost Pohoří se skutečně stala středem dopravy a provozu této oblasti.

Pro úplnost budiž uvedeny záznamy, které pocházely z doby zakládání městyse v Novohradském archivu ohledně majitelů domů:

1788, 24. prosince:

V tomto roce byly pro dřevoplavbu u „Beer-Au“ v Pohoří vystavěny dva domky nákladem 136 zl. 26 kr., do kterých se na svátek Všetech svatých nastěhovali Simon Jodl a Matthias Gangl, s nájmem 4 zl.

Z pozemku nebylo pro rok 1789 možno požadovat žádný nájem, nejdříve bylo pro pohořský pivovar nutno vykácet les a vyklidit pozemek.

1790, 23. srpna: Domky, které panstvo před 2 roky vystavělo mezi Stodůleckým vrchem (Stadlbergem) a Beerau na nekvalitní pastvině byly přenechány Matthiasi Ganglovi (čp. 102) a Johannesi Weilgunymu (čp. 119) na dobu života tří osob za jinak obvyklých podmínek a za roční nájem 6 zl. 16 kr.

--:~::~~::~~::~~::~~::~~::~~:::

1789, 17. srpna: Andreas Eygner, domkař, prodává svůj domek, koupený od Benedikta Weilgunyho na dobu života tří osob (dům čp. 55) za 115 zl. obchodníku se sklem

Bei der Besiedlung nahm man auf die wichtigsten Handwerke Rücksicht. Es gab je einen Schuhmacher, Tischler, Wagner, Zimmermann, Seifensieder, Nagelschmied, Scherenschleifer und Siebmacher, Töpfer. Den Hufschmied und Weber, die ihr Handwerk schon im Dorfe ausgeübt hatten, veranlasste man, sich im Dorfe anzusiedeln. Für die leiblichen Bedürfnisse sorgte ein Bäcker, 1 Lebzelter und 2 Fleischer, für die Bewirtung der Fremden 2 Wirtshäuser, den Sanitätsdienst versah ein Chirurg.

Der Markt und Pfarrort Buchers wurde tatsächlich zum Verkehrsmittelpunkt der Gegend.

Der Vollständigkeit halber seien noch jene Aufzeichnungen angefügt, die sich aus der Zeit der Gründung des Marktes im Gratzner Archiv bezüglich der Hausbesitzer fanden:

1788, 24. Dezember: In diesem Jahre wurden von Seiten der Holzflößung bei der „Beer Au“ in Buchers zwei Häusl mit einem Aufwande von 136 fl. 26 kr. erbaut, die zu Allerheiligen von Simon Jodl und Matthias Gangl bezogen wurden mit einem Zinse von 4 fl.

Vom Grunde kann für 1789 kein Zins verlangt werden, da das Holz erst für das Bucherser Bräuhaus geschlagen und somit der Grund erst abgeräumt wird.

1790, 23. August: Die vor 2 Jahren von der Herrschaft zwischen Stadelberg und Berau auf schlechter Weide erbauten Häusl wurden dem Matthias Gangl (NC 120) und dem Johannes Weilguny (NC 119) auf 3 Leiber überlassen, unter den sonst üblichen Bedingungen und gegen einen Jahreszins von 6 fl. 16 kr.

--:~::~~::~~::~~::~~::~~::~~:::

1789, 17. August: Andreas Eygner, Häusler, verkauft sein von Benedikt Weilguny um 115 fl auf 3 Leiber gekauftes Häusl (NC 55) an

Wolfgangu Wölflickovi z Miliken (Milligen, Milíkova, pozn. překl.) za 140 zl. – Skelmistr Matthias Ernst (1786, 16. srpna) z Janových Hutí mu vystavuje vysvědčení zachovalosti.

---:---:---:---:---:---:---:---

1790, 10. listopadu: zadákovi (Nachflößer) Simonu Hanuschovi a jeho synovi, rovněž zadákovi (Nachflößer) je povolena stavba domku na pozemku vedle Pohořského potoka na Petrzikově pasece (mýtině). Pouze lesník má námítky s ohledem na les.

---:---:---:---:---:---:---:---

### Protokol ze dne 19. února 1790

- 1.) Dům čp. 82 Před 8 lety vystavěný v řadě u hospody u rýbníka v Jiřicích (Heinrich Preininger); budoucí roční nájem 5 zl. 30 kr.
- 2.) Dům čp. 102 Matthias Köberl, před 6 lety postaven v Jiřicích, v budoucnu 5 zl.; roční nájem.
- 3.) Dům čp. 100 Kovář Paul Wundsam.
- 4.) Dům čp. 80 Martin **Troll**, před 9 lety nedaleko starého mlýna; nájem 5 zl. 50 kr.
- 5.) Dům čp. 81 Gregor Ziegler, před 9 lety vystavěn pod starým mlýnem; nájem 7 zl.
- 6.) Dům čp. 79 Matthias Straßky. 1781 vystavěn, prodán Valentinu Kollnerovi za 300 zl.; nájem 6 zl.
- 7.) Dům čp. 103 Damian Pöschko a Dominik Pöschko prodali domek loňského roku Albertu Gängerovi, stojí 6 let; nájem 5 zl.
- 8.) Dům čp. 104 Adalbert Gänger, vystavěn před 6 lety, loňského roku prodán Michlu Hauserovi za

den Glashändler Wolfgang Wölflick aus Miliken (Milligen, Anm.B.R.) um 140 fl. Hüttenmeister Matthias Ernst (1786, 16. Aug.) von der Johannesthalerhütte stellt ihm ein Leumundszeugnis aus.

---:---:---:---:---:---:---:---

1790, 10. November: Dem Nachflößer Simon Hanusch und seinem Sohne, ebenfalls Nachflößer, wird ein Grund zum Aufbauen eines Häusels neben dem Buchersbache an dem Petziker Schlag bewilligt. Nur der Forstmeister spricht sich aus Waldrücksichten dagegen aus.

---:---:---:---:---:---:---:---

### Protokoll vom 19. Februar 1790

- 1) Haus NC 82: Vor 8 Jahren erbaut in der Reihe beim Teichtwirthshaus im Georgendörfl (Heinrich Preininger); künftiger Jahreszins 5 fl. 30 kr.
- 2) Haus NC 102: Matthias Köberl, vor 6 Jahren im Georgendörfl aufgebaut; künftig 5 fl. Jahreszins.
- 3) Haus NC 100: Schmied Paul Wundsam.
- 4) Haus NC 80: Martin **Troll**, vor 9 Jahren unweit der alten Mühle; Zins 5 fl. 50 kr.
- 5) Haus NC 81: Gregor Ziegler, vor 9 Jahren unter der alten Mühle aufgebaut; Zins 7 fl.
- 6) Haus NC 79: Matthias Straßky. 1781 erbaut, um 300 fl.; an Valentin Kollner verkauft; Zins 6 fl.
- 7) Haus NC 103: Damian Pöschko und Dominik Pöschko haben das Häusl im Vorjahre dem Albert Gänger verkauft, steht 6 Jahre; Zins 5 fl.
- 8) Haus NC 104: Adalbert Gänger. Vor 6 Jahren aufgebaut, im Vorjahre verkauft an Michl Hauser um 100 fl. Im



1792, 20. října, Matthiasi Foitlovi je dovoleno prodat svůj dům rožmberskému poddanému Jakobu Ganglovi.

--:~

1791, 4. června:

Pohoří: Jako pastvíska (Hutweise) pro městyš Pohoří se přiděluje „Kiesberg“ faráři, revírnímu hajnému (Revierjäger), učiteli, stárkovi, výčepnímu a řezníku Esingerovi, hrobníku, Maguserovi, Josefu Payerovi, Ignazi Dorfmeisterovi, Karlu Goldmannovi, Karlu Grohmannovi, Johannu Pichlerovi, Johannu Mikschovi, Wolfangu Schmidbauerovi, Michlu Hubauerovi, dále Lorenzi Götzingerovi, Bernhardu Prillovi, Martinu Vatterovi, Matthiasi Straßkymu, Antonu Großschopfovi, Franzi Tibitanzlovi, Adalbertu Gegnerovi, Adalbertu Pilbauerovi, Martinu Keckovi, Andreasi Schafferovi, Franzi Schwingshandlovi, Paulu Wundsamovi a Johannu Machovi.

Na Stodůleckém vrchu:

Franzi Karduschovi, Johannu Walterovi, Johannu Weranovi.

U dlouhého mostu (Langen Brucken):

Christophu Goldmannovi, Andreasi Kollerovi, Thomas Sperko, Rochusu Mottlovi, Martinu Rollovi, Gregoru Zieglerovi, Matthiasi Foitlovi, Josefu Zieglerovi, Simonu Steinhauserovi.

Na Steinbergu:

Urbanu Pöschkovi a Albertu Weilgunymu.

--:--:~

1791, 28. května:

Nové Hrady: Starý sklářský domek (Glasmacherhäusl) č.p. 50 je prodán Martinu Keckovi za 17 zl. 50 kr. na zbourání, protože překáží v ulici.

--:~

1792, 20. Oktober, dem Matthias Foitl wird gestattet, sein Haus dem Rosenberger Untertanen Jakob Gangl zu verkaufen.

--:~

1791, 4. Juni:

Buchers: Als Hutweide für den Markt Buchers werden der „Kiesberg“ zugewiesen dem Pfarrer, Revierjäger, Schullehrer, Braumeister, Schenker und Fleischer Esinger, Totengräber, Maguser, Josef Payer, Ignaz Dorfmeister, Karl Goldmann, Karl Grohmann, Johann Pichler, Johann Miksch, Wolfgang Schmidbauer, Michl Hubauer, weiters Lorenz Götzingler, Bernhard Prill, Martin Vatter, Matthias Straßky, Anton Großschopf, Franz Tibitanzl, Adalbert Gegner, Adalbert Pilbauer, Martin Keck, Andreas Schaffer, Franz Schwingshandl, Paul Wundsam und Johann Mach.

Am Stadelberg:

Franz Kardusch, Johann Walter, Johann Weran.

Bei der Langen Brucken:

Christoph Goldmann, Andreas Koller, Thomas Sperko, Rochus Mottl, Martin Roll, Gregor Ziegler, Matthias Foitl, Josef Ziegler, Simon Steinhauser.

Am Steinberge:

Urban Pöschko und Albert Weilguny.

--:~

1791, 28. Mai:

Gratzen: Das alte Glasmacherhäusl NC 50 wird an Martin Keck um 17 fl. 50 kr. zum Wegräumen verkauft, da es die Gasse hindert.

--:~











